

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ФИСКАЛНИ САВЈЕТ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ
ЗА ПЕРИОД 1. 1 - 31. 12. 2023. ГОДИНЕ**

Бања Лука, јун 2024. године

САДРЖАЈ:

1. УВОД И ПРАВНИ ОКВИР ЗА РАД ФИСКАЛНОГ САВЈЕТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ.....	3
2. НАДЛЕЖНОСТИ, ОРГАНИЗАЦИЈА И ФИНАНСИРАЊЕ ФИСКАЛНОГ САВЈЕТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ.....	4
3. АКТИВНОСТИ ФИСКАЛНОГ САВЈЕТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У ПЕРИОДУ 1. ЈАНУАР – 31. ДЕЦЕМБАР 2023. ГОДИНЕ	7

1. УВОД И ПРАВНИ ОКВИР ЗА РАД ФИСКАЛНОГ САВЈЕТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Фискални савјет Републике Српске успостављен је Законом о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, бр. 94/15 и 62/18), као независан орган који се оснива са циљем да додатно унаприједи фискалну одговорност Републике Српске, и то независном и стручном анализом фискалне политике.

Законом о фискалној одговорности у Републици Српској уређују се: фискална правила, мјере и процедуре на основу којих се успоставља фискални оквир, ограничава јавна потрошња, јача одговорност за ефикасно и ефективно коришћење буџетских средстава, оснива Фискални савјет Републике Српске и јача систем контроле и надзора. Фискални савјет је у складу са чланом 14. став 2. Закона успостављен као независан орган који за свој рад одговара Народној скупштини Републике Српске (у даљем тексту: Народна скупштина).

Чланом 26. Закона утврђено је да се средства за рад Фискалног савјета обезбјеђују у буџету Републике Српске, а да Одбор за финансије и буџет Народне скупштине даје сагласност на приједлог плана рада Фискалног савјета. Фискални савјет је у складу са Законом о фискалној одговорности, основан као независан орган који за обављање послова из своје надлежности одговара Народној скупштини Републике Српске, и има статус правног лица. Фискални савјет чине предсједник и два члана, које на мандатни период од пет година именује Народна скупштина Републике Српске на приједлог Предсједника Републике Српске. Чланови Фискалног савјета нису у радном односу у Фискалном савјету, а њихова права, обавезе и одговорности ближе су прописане Законом.

Правни основ за подношење Извјештаја о раду Фискалног савјета Републике Српске, садржан је у члану 28. став 2. Закона о фискалној одговорности у Републици Српској, којим је утврђено да Фискални савјет Републике Српске (у даљем тексту: Фискални савјет) подноси Народној скупштини извјештај о свом раду једанпут годишње, док је ставом 1. истог члана утврђено да Фискални савјет једном годишње подноси извјештај о спровођењу овог закона и утврђеним неправилностима, односно утврђеним и потенцијалним одступањима од фискалних правила и кршењу фискалних мјера, за период 1. јануар – 31. децембар.

Поред Закона о фискалној одговорности као темељног правног акта којим је успостављен и основан Фискални савјет и којим су утврђене његове функције и задаци, овај орган у свом раду примјењује и друге релевантне прописе, а прије свега:

- Закон о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16),
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16),
- Закон о рачуноводству и ревизији („Службени гласник Републике Српске“, бр. 94/15 и 78/20),
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12, 52/14, 114/17, 131/20, 28/21 и 90/21),
- Закон о јавним набавкама („Службени гласник Босне и Херцеговине“, 39/14 и 59/22),
- Закон о државним службеницима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 118/8, 117/11, 37/12 и 57/16),

- Закон о платама запослених у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 66/18, 105/19, 119/21, 68/22 и 132/22),
- Посебни колективни уговор за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 79/23),
- Правилник о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 115/17),
- Правилник о фискалним изјавама („Службени гласник Републике Српске“, број 25/16) и
- Упутство о садржају плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода и извјештаја о реализацији плана („Службени гласник Републике Српске“, број 94/18).

2. НАДЛЕЖНОСТИ, ОРГАНИЗАЦИЈА И ФИНАНСИРАЊЕ ФИСКАЛНОГ САВЈЕТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

2.1. Надлежности

Фискални савјет је независан орган и за свој рад одговара Народној скупштини. Основни задатак овог органа је независна оцјена кредибилитета фискалне политике посматране из перспективе утврђених фискалних правила, мјера и процедура, а све у циљу обезбјеђивања транспарентности и одговорности у вођењу фискалне политике.

Надлежности, односно функције и задаци Фискалног савјета утврђени су Законом о фискалној одговорности у Републици Српској (у даљем тексту: Закон).

Чланом 19. Закона утврђене су функције и задаци Фискалног савјета, и то да овај орган:

- анализира макроекономске и фискалне претпоставке и пројекције коришћене за израду Документа оквирног буџета (у даљем тексту: ДОБ), нацрта и приједлога буџета Републике и економске политике, односно програма економских реформи,
- даје независну и кредибилну оцјену мјера економске политике које предлаже Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада) ради остваривања квантитативних фискалних циљева, које је Влада поставила,
- процјењује основне фискалне ризике и вјероватноћу да ће Влада испунити своје фискалне циљеве за сљедећу фискалну годину и двије наредне фискалне године,
- процјењује у којој мјери је Влада у претходној фискалној години поштовала и испунила фискалне циљеве које је утврдила, те фискална правила дефинисана законом,
- процјењује да ли има основа за одобравање привременог одступања и колика је вјероватноћа да ће Владин план прилагођавања омогућити повратак на поштовање фискалних правила,
- провјерава адекватност економских класификација да би се обезбиједило правилно мјерење квантитативних фискалних циљева,
- даје мишљења и анализе Народној скупштини на нацрт и приједлог буџета и ребаланса буџета Републике и економске политике, односно програма економских реформи,

- даје мишљења и процјене Народној скупштини на нацрте и приједлоге закона, других прописа и стратешких докумената којима се уређују питања фискалне политике или који могу да имају утицај на фискалну политику,
- даје мишљења и анализе Народној скупштини на извјештаје о извршењу буџета Републике, те на консолидоване извјештаје о извршењу буџета Републике,
- Влади доставља мишљење на Програм фискалне консолидације,
- Влади доставља мишљење на ДОБ и
- даје мишљење на приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода.

2.2. Организација

Народна скупштина Републике Српске, након спроведеног јавног конкурса на 22. редовној сједници одржаној 6. јула 2022. године донијела је Одлуке о именовању председника и два члана Фискалног савјета Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 68/22). Наведеним одлукама за председника Фискалног савјета именован је др Миленко Крајишник, а др Бранко Крсмановић и др Биљана Срдић Гојковић за чланове Фискалног савјета, на мандатни период од пет година. Именовање председника и чланова Фискалног савјета услиједило је након истека мандата председнику и члановима Фискалног савјета који су именовани 2017. године Одлуком Народне скупштине Републике Српске, која је ступила на снагу 11. августа 2017. године.

Када је у питању радно-правни статус председника и чланова Фискалног савјета, важно је напоменути да је чланом 15. став 3. Закона утврђено да чланови Фискалног савјета нису у радном односу у Фискалном савјету.

Чланом 23. Закона о фискалној одговорности у Републици Српској, прописано је да се за обављање административних послова формира стручна служба Фискалног савјета Републике Српске, те да се начин обављања послова, организациона структура стручне службе и систематизација радних мјеста уређује актом Фискалног савјета.

Надаље, у ставу 3. истог члана, утврђено је да лица која су запослена у стручној служби Фискалног савјета имају статус државног службеника или намјештеника, док је чланом 22. став 1. тачка 4) утврђено да председник Фискалног савјета руководи стручном службом.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Фискалном савјету Републике Српске који је објављен у „Службеном гласнику Републике Српске“, број 105/17 уређена је: унутрашња организација, организационе јединице, њихов дјелокруг и међусобни односи; систематизација радних мјеста, описи послова радних мјеста са категоријама и звањима за државне службенике, односно радним мјестима намјештеника, потребан број извршилаца за свако радно мјесто и посебни услови за заснивање радног односа и организациони дијаграм. Овим правилником систематизовано је пет радних мјеста државних службеника и једно радно мјесто намјештеника, која су распоређена у двије унутрашње организационе јединице, односно одјељења и то: Одјељење за економску политику и јавне финансије и Одјељење за правне и опште послове. За сва систематизована радна мјеста Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији, као посебан услов, прописана је висока стручна спрема, односно завршен први циклус студија са остварених најмање 240 ECTS бодова.

Надаље, Законом је утврђено да лица која су запослена у унутрашњим организационим јединицама имају право на плату у складу са прописима којима се

уређује плата државних службеника и намјештеника.

Од укупно шест систематизованих радних мјеста, на дан 31. децембар 2023. године била су попуњена четири радна мјеста, уз напомену да је у октобру 2023. године покренут поступак за попуњавање упражњеног радног мјеста службеник за финансијско – рачуноводствене послове поступком јавне конкуренције.

Попуњавање упражњених радних мјеста врши се у складу са Законом о државним службеницима, а плате запослених се планирају и исплаћују у складу са Законом о платама запослених у републичким органима управе.

2.3. Финансирање

Чланом 26. став 1. Закона о фискалној одговорности у Републици Српској утврђено је да се средства за рад Фискалног савјета и његових служби обезбјеђују у буџету Републике Српске. Од 1. јануара 2018. године Фискални савјет има статус буџетског корисника.

Одлуком о усвајању Буџета Републике Српске за 2023. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 112/22) за рад Фискалног савјета Републике Српске планирана су средства у укупном износу од 489.500,00 КМ. Ребалансом буџета Републике Српске за 2023. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 99/23) овај износ умањен на 427.500,00 КМ. Средства за рад Фискалног савјета планирана су и утврђена у Буџету Републике Српске за 2023. годину, у укупном износу од 489.500,00 КМ и то са сљедећом структуром расхода и издатака: расходи за лична примања запослених 236.700,00 КМ, расходи по основу коришћења роба и услуга 247.800,00 КМ, издаци за нефинансијску имовину 2.500,00 КМ, остали издаци 2.500,00 КМ. У новембру 2023. године, Народна скупштина донијела је Одлуку о усвајању Ребаланса буџета Републике Српске за 2023. годину, којом је укупан буџетски оквир Фискалног савјета умањен за 62.000,00 КМ или за 12,67% у односу на првобитно планирани износ, тако да су након усвајања Ребаланса буџета Републике Српске за 2023. годину на буџетским позицијама Фискалног савјета планирана средства у износу од 427.500,00 КМ. У току првог квартала 2023. године одобрена је реалокација средства у оквиру Фискалног савјета и то са позиције 4111000– Расходи за бруто плате запослених у износу од 2.500,00 КМ на позицију 638100 – Остали издаци из трансакција са другим јединицама власти у износу од 2.500,00 КМ, а у децембру 2023. године одобрена је друга реалокација средстава у оквиру Фискалног савјета Републике Српске са ставке 411300 – Расходи за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата у износу од 4.583,37 КМ на позицију 411100 – Расходи за бруто плате запослених у износу од 4.583,37 КМ.

У складу са Законом о рачуноводству и ревизији, Фискални савјет је благовремено извршио попис нефинансијске имовине и обавеза и потраживања на дан 31. децембар 2023. године. На основу Одлуке о попису имовине и обавеза и формирању комисије за попис у Фискалном савјету Републике Српске, број: 27.1-404-159/23 коју је донио предсједник Фискалног савјета Републике Српске 28. новембра 2023. године, Комисија за попис нефинансијске имовине и попис обавеза и потраживања извршила је редован годишњи попис. Попис је извршен у периоду од 29. новембра 2023. године до 15. јануара 2024. године, са стањем на дан 31. децембар 2023. године.

Набавна вриједност основних средстава Фискалног савјета Републике Српске, на дан 31. децембар 2023. године износила је 30.842,29 КМ, исправка вриједности 24.793,59 КМ, а неотписана (садашња) вриједност наведених средстава износи 6.048,70 КМ.

На дан 31. децембар 2023. године, евидентиране су потраживања и обавезе

Фискалног савјета и то:

- обавезе за лична примања у износу од 13.258,06 КМ које се односе на децембарску бруто плату,
- обавезе за нето накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада, отпремнина и једнократних помоћи у износу од 158,00 КМ,
- обавезе из пословања у износу од 33.751,91 КМ, а односе се на обавезе за набавку роба и услуга у износу од 16.952,28 КМ, обавезе за набавку сталне имовине у износу од 2.500,00 КМ, обавезе према физичким лицима (накнада предсједнику и члановима Фискалног савјета за мјесец децембар 2023. године) у износу од 8.752,20 КМ (исплаћено 22. јануара 2024. године) и обавезе за порезе и доприносе на терет послодавца у износу од 5.547,43 КМ, а које се односе на обавезе за порезе и доприносе на терет послодавца на напријед наведене накнаде у износу од 5.520,91 КМ, (исплаћене 22. јануара 2024. године) и обавезе по основу доприноса за професионалну рехабилитацију инвалида у износу од 26,52 КМ (исплаћено 22. јануара 2024. године).

3. АКТИВНОСТИ ФИСКАЛНОГ САВЈЕТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У ПЕРИОДУ 1. ЈАНУАР – 31. ДЕЦЕМБАР 2023. ГОДИНЕ

Рад Фискалног савјета Републике Српске у извјештајном периоду темељио се на реализацији активности које су утврђене Планом рада Фискалног савјета Републике Српске за 2023. годину на који је Одбор за финансије и буџет Народне скупштине Републике Српске дао сагласност дана 13. марта 2023. године, актом број: 02/1-021-011-530/23.

У извјештајном периоду Фискални савјет одржао је 14 сједница, и то 7 редовних и 7 ванредних сједница, на којима су разматране 73 тачаке дневног реда.

Планиране и реализоване активности Фискалног савјета у 2023. години могу се систематизовати у три групе, и то:

- извршавање функција и задатака Фискалног савјета утврђених Законом о фискалној одговорности у Републици Српској,
- реализација активности које су утврђене Стратегијом управљања јавним финансијама Републике Српске за период 2021-2025. године и
- сарадња са другим институцијама и јачање капацитета запослених у унутрашњим организационим јединицама Фискалног савјета.

3.1. Извршавање функција и задатака Фискалног савјета утврђених Законом о фискалној одговорности у Републици Српској и другим прописима

У складу са Законом утврђеним обавезама, Фискални савјет је благовремено, усвојио и доставио надлежним органима на разматрање и усвајање, односно давање сагласности следеће документе:

1. План рада Фискалног савјета за 2023. годину,
2. Извјештај о раду за период 1. јануар – 31. децембар 2022. године,
3. Извјештај о спровођењу Закона о фискалној одговорности у Републици Српској за период 1. јануар – 31. децембар 2022. Године,

4. Годишњи финансијски извјештај за обрачунски период 1. јануар – 31. децембар 2022. године и
5. Извјештај о годишњем попису имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2022. године.

Фискални савјет је у складу са функцијама и задацима утврђеним чланом 19. Закона о фискалној одговорности у извјештајном периоду дао мишљења на кључне документе који дефинишу економску политику и јавне финансије Републике Српске, те нацрте и приједлоге закона којима се уређује фискална политика или који могу да имају утицај на фискалну политику Републике Српске, и то

1. Приједлог ребаланса Буџета Републике Српске за 2023. годину - по хитном поступку,
2. Консолидовани извјештај о извршењу буџета Републике Српске за период 1. јануар – 31. децембар 2022. године,
3. Консолидовани извјештај о извршењу буџета Републике Српске за период 1. јануар – 30. јун 2023. године,
4. Приједлог Документа оквирног буџета Републике Српске за период 2024-2026. године,
5. Приједлог буџета Републике Српске за 2023. годину – по хитном поступку,
6. Приједлог Програма економских реформи Републике Српске за период 2023-2025. године - по хитном поступку,
7. Нацрт Програма фискалне консолидације за период 2024-2026. године,
8. Приједлог закона о допунама Закона о порезу на доходак – по хитном поступку,
9. Приједлог закона о допунама Закона о доприносима - по хитном поступку,
10. Приједлог закона о измјенама Закона о отпису потраживања – по хитном поступку,
11. Приједлоге закона о платама и то:
 - Приједлог закона о измјенама Закона о платама запослених у области културе Републике Српске, по хитном поступку,
 - Приједлог закона о измјенама Закона о платама запослених у основним и средњим школама и ђачким домовима у Републици Српској, по хитном поступку и
 - Приједлог закона о измјенама Закона о платама запослених у области високог образовања и студентског стандарда Републике Српске, по хитном поступку.

Важно је напоменути, да је утврђивању свих мишљења на нацрте и приједлоге наведених документа, претходила свеобухватна анализа релевантних података, а прије свега анализа макроекономских и фискалних претпоставки и пројекција коришћених за израду ДОБ-а, те нацрта и приједлога буџета Републике Српске и економске политике, односно програма економских реформи.

У структури аката, највећи број чине мишљења која је Фискални савјет дао на приједлоге планова за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода органима јединица локалне самоуправе и буџетским корисницима који се финансирају из буџета Републике Српске.

С тим у вези, Фискални савјет је у извјештајном периоду разматрао и дао мишљење на:

1. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода Фонда здравственог осигурања Републике Српске,

2. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода за Републику Српску – Главна књига трезора,
3. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода ЈУ Завод за запошљавање РС,
4. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода града Добој,
5. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода града Приједор,
6. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Билећа,
7. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Петрово,
8. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Сребреница,
9. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Козарска Дубица,
10. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Мркоњић Град,
11. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Србац,
12. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода града Бијељина,
13. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Вукосавље,
14. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Братунац,
15. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода града Градишка,
16. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Ново Горажде,
17. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Источни Стари Град,
18. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Шамац,
19. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Угљевик,
20. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Челинац,
21. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Пелагићево
22. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Власеница,
23. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Гацко,
24. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Нови Град,
25. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Чајничке и

26. Приједлог плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода општине Лопаре.

Фискални савјет Републике Српске је на основу члана 8. Закона о фискалној одговорности донио Одлуку којом је утврдио одступање од општег фискалног правила консолидованог буџетског дефицита број: 27.1-020-115/23 од 12. јула 2023. године, указујући истовремено да је потребно приступити изради Програма фискалне консолидације у циљу обезбјеђења повратка у оквире фискалног правила консолидованог буџетског дефицита.

Законом о фискалној одговорности у Републици Српској чланом 6. („Службени гласник Републике Српске“, бр. 94/15 и 62/18), утврђена су општа фискална правила: правило о дугу и правило консолидованог буџетског дефицита. Прво опште фискално правило лимитира јавни дуг Републике Српске, на начин, да исти на крају фискалне године не може бити већи од 55% оствареног БДП-а у тој години, а друго опште фискално правило одређује да консолидовани буџетски дефицит на крају фискалне године не може бити већи од 3% оствареног БДП-а у тој години.

Разматрајући Консолидовани извјештај о извршењу буџета Републике Српске за период 1. јануар – 31. децембар 2022. године, Фискални савјет Републике Српске утврдио је да јавни дуг, који подлијеже законском ограничењу, износи 5.279 милиона КМ, односно има учешће од 37,07% БДП-а оствареног у тој години. Упркос номиналном расту јавног дуга у 2022. години у односу на претходну фискалну годину, учешће јавног дуга у БДП-у је смањено као посљедица номиналног раста БДП-а. Наведено потврђује да је ниво јавног дуга у 2022. години у складу са утврђеним фискалним правилом дефинисаним Законом о фискалној одговорности у Републици Српској.

Међутим, када је у питању друго опште фискално правило, Фискални савјет је утврдио да консолидовани буџетски дефицит цјелокупног буџетског система (буџет Републике Српске, буџет јединице локалне самоуправе и финансијски план фондова социјалне сигурности) у 2022. години износи 3,28% оствареног БДП-а, на основу чега је констатовано да је остварени буџетски дефицит у 2022. години виши од нивоа предвиђеног општим фискалним правилом о дефициту, што је констатовано у мишљењу Фискалног савјета на Консолидовани извјештај о извршењу буџета Републике Српске за период 1. јануар – 31. децембар 2022. године и у Извјештају о спровођењу Закона о фискалној одговорности у Републици Српској за 2022. годину.

Чланом 8. Закона, утврђена је обавеза Владе Републике Српске да припреми и достави Народној скупштини Републике Српске Програм фискалне консолидације, уколико неко од општих фискалних правила не буде испоштовано, којим се дефинишу мјере и период за повратак у оквире правила која су прописана Законом. Надаље, истим чланом утврђено је да Нацрт програма припрема Министарство финансија и исти подноси Фискалном савјету на мишљење, у року од 15 дана од дана утврђивања повреде правила од Фискалног савјета Републике Српске. Фискални савјет у року од седам дана од дана пријема Нацрта програма, даје мишљење на исти, након чега Министарство припрема Приједлог програма и исти доставља Влади Републике Српске на разматрање. Након усвајања Приједлога програма фискалне консолидације, са мишљењем Фискалног савјета, исти се подноси Народној скупштини Републике Српске на разматрање и усвајање.

Народна скупштина Републике Српске на Петој редовној сједници одржаној 28. септембра 2023. године, донијела је Одлуку о усвајању Програма фискалне консолидације за период 2024-2026. године, број 02/1-021-1056/23.

У 2023. години Фискални савјет је увео праксу израде и објављивања анализа, односно документа у којим се обрађују и презентују релевантни макроекономски показатељи, на кварталном нивоу. Ове анализе се објављују на интернет страници Фискалног савјета, те су на тај начин доступне заинтересованој јавности. Садржај и обим документа, односно анализе прилагођава се актуелним дешавањима у области јавних финансија и фискалне политике.

У априлу 2023. године објављена је анализа под називом „Макроекономска и фискална кретања и анализе – Очекивања за 2023. годину“. Документ у првом дијелу садржи податке о макроекономским кретањима у Републици Српској, јавним финансијама и актуелностима у економској политици Републике Српске. У другом дијелу, анализирају се макроекономска кретања у свијету током 2022. годину и прогнозирају очекивања у 2023. години.

У новембру 2023. године разматран је и објављен документ, односно анализа „Макроекономска и фискална кретања и анализе – Фискална кретања и карактер фискалне политике у 2023. години“. Документ у првом дијелу садржи податке о макроекономским кретањима у Републици Српској, јавним финансијама и актуелностима у економској политици Републике Српске, док се у другом дијелу, анализирају фискална кретања у свијету током 2022. годину и карактер фискалне политике у 2023. години.

Фискални савјет је на 9. редовној сједници разматрао „Анализу јавних финансија јединица локалне самоуправе Републике Српске, која има три дијела. У првом дијелу приказан је правни оквир који уређује област јавних финансија јединица локалне самоуправе, у другом дијелу су анализирани општи показатељи јединица локалне самоуправе док су у трећем дијелу анализирани јавне финансије општина и градова у Републици Српској. Подаци, закључци и препоруке садржани у овим Анализама користиће се као основа за израду новог Закона о фискалној одговорности у Републици Српској.

3.2. Реализација активности које су утврђене Стратегијом управљања јавним финансијама Републике Српске за период 2021-2025. године

Фискални савјет је у складу са активностима које су утврђене Стратегијом управљања јавним финансијама Републике Српске која обухвата период 2021 – 2025. година извршио анализу ефеката примјене Закона о фискалној одговорности, нарочито у дијелу који се односи на функције и задатке Фискалног савјета, фискална правила, обавезу доношења планова за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода и праћење њиховог извршења, као и анализа важећег законодавног оквира у сусједним земљама.

На 5. редовној сједници одржаној 10. априла 2023. године Фискални савјет је разматрао Информацију о регулаторном оквиру којим су утврђена фискална правила и статус независних институција надлежних за њихово праћење у упоредном законодавству сусједних држава, након чега је констатовано, да је неопходно приступити изради новог Закона о фискалној одговорности у Републици Српској, посебно имајући у виду резултате анализе о његовој примјени, искуства Фискалног савјета у периоду од 2017-2022. године, као и чињеницу да су и сусједне земље донијеле

нове, или измијениле раније донесене прописе који уређују фискална правила и фискалну одговорност у тим земљама. Такође, констатовано је да је неопходно увођење фискалних правила за јединице локалне самоуправе, те да је потребно прописати услове за одступање од тих правила, утврдити поступак и рокове у којима се подноси захтјев за одступање од фискалних правила и дефинисати надлежности републичких органа управе у том поступку.

Прије израде радне верзије нацрта закона анализираће се утицај увођења фискалних правила за ниво локалне самоуправе на смањење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода које имају јединице локалне самоуправе. Утврђено је такође, да је потребно прецизирати одредбе које се односе на: дефиницију неизмирених обавеза пренесених из претходног периода, рокове за израду и достављање планова за измирење неизмирених обавеза, усвајање извјештаја о реализацији плана од стране органа надлежног за усвајање буџета, односно финансијског плана, израду програма фискалне консолидације, статус, поступак избора, те права и обавезе предсједника и чланова Фискалног савјета Републике Српске. Новим Законом о фискалној одговорности у Републици Српској потребно је поштрити казне за одговорна лица која прекрше одредбе овог закона.

Фискални савјет је 19. септембра 2023. године, упутио иницијативу Министарству финансија у Влади Републике Српске у којој је између осталог, предложено доношење новог Закона о фискалној одговорности у Републици Српској којим ће се подићи ниво фискалне одговорности и обезбиједити дугорочна фискална стабилност.

Такође, у иницијативи је истакнуто да је доношење новог закона оправдано и неопходно, прије свега у циљу смањења ризика који имају директан утицај на фискалну стабилност и фискалну договорност, извршење буџета и смањење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода.

3.3. Сарадња са другим институцијама и јачање капацитета запослених у унутрашњим организационим јединицама Фискалног савјета

У извјештајном периоду Фискални савјет је интензивно сарађивао са органима јединица локалне самоуправе које су у складу са Законом о фискалној одговорности биле у обавези да приступе изради плана за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода. Ова сарадња обухватала је стручну, односно савјетодавну помоћ у изради планова, те организовање састанака са представницима јединица локалне самоуправе. Посебна подршка у извршавању законом утврђених обавеза дата је јединицама локалне самоуправе које су у категорији неразвијених и изразито неразвијених, а при томе имају висок ниво неизмирених обавеза.

Фискални савјет Републике Српске и Републички завод за статистику, потписали су 4. маја 2023. године Протокол о сарадњи, којим се уређују међусобни односи ове двије институције у погледу обезбјеђења статистичких података које, у складу са законом и Статистичким програмом, Завод прикупља, припрема, обрађује, производи, чува, анализира и дистрибуише у складу са јединственом методологијом и јединственим статистичким стандардима, а које су од значаја за извршавање функција и задатака Фискалног савјета.

Завод ће без накнаде омогућити коришћење статистичких податка којима располаже и о којима води евиденцију у складу са прописима који уређују надлежности Завода, а који су од значаја за рад Фискалног савјета, а нарочито статистичке податке из

домена статистике националних рачуна, цијена, рада, индустрије, инвестиција, спољне трговине и друге податке неопходне за:

- анализу макроекономских и фискалних претпоставки и пројекција које се користе за израду Документа оквирног буџета, нацрта и приједлога буџета Републике Српске и програма економских реформи,

- оцјену мјера економске политике које предлаже Влада Републике Српске ради остваривања квантитативних фискалних циљева и

- процјену основних фискалних ризика и вјероватноће да ће се испунити фискални циљеви за сљедећу фискалну годину и двије наредне фискалне године.

Завод ће све расположиве податке достављати за ниво Републике, градова и општина у Републици Српској.

Представници Фискалног савјета Републике Српске су током 2023. године активно учествовали на конференцијама, семинарима и форумима које су организовале домаће и међународне организације, кроз презентацију научних и стручних радова и учешће у панел дискусијама.

С тим у вези, представници Фискалног савјета учествовали су:

- на Копаоник бизнис форуму који је одржан у периоду од 5. до 8. марта 2023. године.

- на Конференцији Научног друштва економиста Србије (НДЕС) на тему „Изазови глобализације у свету неизвесности“, која је одржана на Економском факултету Универзитета у Београду, у периоду 19. и 20. маја 2023. године,

- на Самиту министара финансија, гувернера и директора пореских управа региона на тему „Финансијска и монетарна стабилност региона у неизвесним временима продужене геополитичке и економске кризе“, у организацији Савеза економиста Србије из Београда, који је одржан у Црној Гори, Бечићи у периоду од 28. до 30. маја 2023. године,

- на једанаестом Научном скупу ЕконБиз 2023 на тему „Утицај геополитичких промјена на националну економију“, који је одржан 22. и 23. јуна. 2023. године у Бијељини,

- на обуци из економетрије у организацији Свјетске банке, која је одржана у периоду од 9. до 20 октобра 2023. године

- на међународној конференцији под називом „Контрола дувана за друштво без дувана: пресеци политика опорезивања дувана и јавног здравља“ која је одржана 24. и 25. октобра 2023. године у организацији Економског факултета Универзитета у Бањој Луци у оквиру пројекта „Убрзавање напретка у опорезивању дувана и дуванских производа у земљама са ниским и средњим дохотком“,

- на конференцији „Изазови и будућност пословања“, која је одржана у 22. новембра 2023. године, у Бања Луци, у организацији Уније послодаваца Републике Српске,

- на радионици под називом „Фискална правила и фискално вијеће/савјет“, која је одржана у Бечу у периоду од 18. до 20. децембра 2023. године, у организацији Свјетске банке.

Имајући у виду План рада за 2023. годину, неспорно је да је Фискални савјет Републике Српске реализовао планиране активности у 2023. години, те да је у складу са законским овлашћењима благовремено дјеловао у циљу јачања одговорности за ефикасно и ефективно коришћење буџетских средстава. Фискални савјет је ефикасно извршавао све функције и задатке утврђене Законом о фискалној одговорности у Републици Српској, нарочито у дијелу који се односи на оцјену кредибилитета фискалне политике, поштовања утврђених фискалних правила и мјера, те анализе и оцјене кључних документа којима се дефинише економска политика Републике Српске.

Важно је напоменути, да је у извјештајном периоду ојачана сарадња са свим релевантним институцијама у Републици Српској и јединицама локалне самоуправе, што свакако доприноси јачању позиције Фискалног савјета као институције основане са циљем да додатно унаприједи фискалну одговорност и фискалну стабилност, нарочито у погледу израде документа у којима се анализирају макроекономска и фискална кретања, а које надлежне институције Републике Српске могу да користе приликом доношења нових законских и подзаконских аката, стратешких развојних докумената и креирања јавних политика.

Број: 27.1- 021-91/24

Датум, 18. јун 2024. године

**ПРЕДСЈЕДНИК
ФИСКАЛНОГ САВЈЕТА**

Проф. др Миленко Крајишник, с.р.